

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN

Aan

de Heer Minister-President,
Voorzitter van de Ministerraad
te
's-Gravenhage.

Bijlagen: 1

Uw brief van:

Directie

Hoofdafd.

Afd. APZ/WNG

Nr. GS13319/-

Onderwerp:
De situatie in
Westelijk Nieuw-Guinea.

's-Gravenhage, 5 februari 1963.

Te Uwer informatie moge ik U nevensgaand aanbieden een afschrift van een brief over de situatie in Westelijk Nieuw-Guinea van het U welbekende lid van de Nieuw-Guinea Raad N. Tangahma, welke door de Heer N. Jouwe werd ter hand gesteld aan een mijner medewerkers.

Kortheidshalve moge naar de inhoud van dit schrijven, dat voor zichzelf spreekt, worden verwezen.

Een doordruk van dit schrijven, vergezeld van de bijlage, doe ik toekomen aan de leden van de Ministerraad.

De Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken,

w.g. Th.H.Bot.

Doordruk t.k. aan
de leden van de
Ministerraad.

VERTROUWELIJK

Nicolaas.M.C.Tanggahma
Pengutusan daerah Fakfak
ke ~~Dewan~~ Nieuw Guinea
Hollandia-Papaa Barat.-

Biak, 16 Djanuari 1963.-

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN	
Geheime Registratuur (NNG)	
Ingekomen	
- 5 feb. 1963	
Agenda Nr.	13319
Afd. A.P.Z./A.Z. Doss.	41793
Rappel na	weken

No. :2/Po1/1963.-
Lamp. :--
Pokok :Keadaan tanah air dewasa ini dan pandangan politik sepintas lalu.-

*Hi voor afdoening
bref a d. 5-2-1963*

Dengan banjak hormat!!!

Keadaan tanah air lambat-laun bertambah katjau oleh timbulnja pemuka2(buneka2)baru dimana mereka ini sedang berdjung dengan keras sekali untuk masukkan daerah ini kepada kekuasaan Republik Indonesia.-

Usaha-usaha ini dipelopori oleh E.J.Bonay,H.I.Bauw,L.Rumkore Lukas Jouwe,H.Wajoi,Silas Tokoro dan lain sebagainya.Sewaktu gagalnja usaha mereka untuk memperpendek masa UNTEA di NEW YORK tahun silam maka mereka kembali dan mentjoba untuk adakan proklamasi masuk.-

Usaha proklamasi masuk ini dibantahi oleh Wajoi atas desakan saja maka kini mereka mulai dengan demonstratie anti Belanda dan tanpa sjarat bergabung dengan Republik Indonesia.- Kemarin tanggal 15 Djanuari 1963 demonstratie terdjadi di Biak dan demikian djuga dilain-lain kota diseluruh tanah air.-

Memang mereka tak akan mendapat demonstratie balasan oleh karena militer2 Indonesia bertindak ganas sekali terhadap penduduk-penduduk kampong.-

Tanggal 1 december 1962 terdjadi demonstratie dari pihak kita di Hollandia, tanggal 14 dec.1962 terdjadi tembak menembak antara politie dan militer Indonesia di Sorong hingga akobar dipihak kita begitu di Merauke tak ketinggalan.- Pada 1 Djanuari 1963 banjak penduduk Sentani dipukul oleh militer Indonesia hingga beberapa masuk rumah sakit dan hingga kini perkelahian antara penduduk dan militer dikota Hollandia djalan terus.-Banjak penduduk kota Hollandia sudah melarikan diri kebahagian Australis Nieuw Guinea.Sekolah OSIBA dan KWEEK SCHOOL sudah kosong elias lari kebahagian Timur tanah kita.- Biarpun mereka usaha begitu hebat rakjat tetap berdiri dibelakang kita.Banjak orang dengan ketakutan maka merekapun mengaku Indonesia sekarang.-Demikian bukan dengan pikiran sehat penduduk pro Indonesia tapi dengan paksa demikian dengan orang2 jang dipakai oleh Indonesia dewasa ini.-Mereka dibujuk dengan gubernur,perempuan dan lain sebagainya.-

Dr.Subandrio sebagai mentri luar negeri merangkat mentri I urusan Irian Barat menjatakan pada para delegasi jang datang ke Djakarta bahwa"Djika rakjat Irian Barat tidak menjatakan dengan terus terang sekarang ini mau bergabung dengan R. maka pemerintah Indonesia tak mau membangun Irian Barat.- Sebaliknya djika penduduk menjatakan dengan tegas bahwa kami satu bangsa,satu tanah dan satu negara pembangun gampang "

blad:2.-

Demikian banjak diantara orang2 kita jang berdjuaug un-
tuk Indonesia djuga bukan 100% mau bergabung tapi keada-
an terpaksa.-

Saja seminggu jang lau berada di Djakarta dimana sebagai
malum saja memimpin suatu delegasi jang terdiri dari 10
orang dari kota Hollandia ke Djakarta Berhubung saja dan
Gebse serta Poana mempunjai pendirian lain maka kami ti-
ga tinggal di Djakarta dan 7 orang lain berangkat ke New
York dengan melalui tanah Belanda itu.- *kelak?*

Banajk orang Indonesia djuga berdiri dibelang kita dan
mereka menjokong sepeuhnja perdjuaug kita Mereka tetap
berdiri dibelang kita djika kita bentang pemerintah RI.
Sdr.Silas Papare sekarang berada dipendjara dikota Dja-
kartadan anak2 Papua lain ~~xx~~ jang berada di Indonesia
tek diidzinkan masuk sekarang ini kedaerah kita.-

Kira-kira bulan maart 1963 saja berada di Djepang dan
perdjalanan saja itu akan melalui Djakarta.Saja masih pi-
kir apa saja keluar atau tidak dan mungkin saja tahan
samapai tak mungkin saja djuga keluar.-

Tjoba kamu disini bentuk suatu delegasi ke New Worl un-
tuk membentang usaha2 buneka2 Indonesia sekarang ini dan
menjatakan pada dunia bahwa ini adalah usaha Indonesia
sendiri bukan rakjat Papua Barat.-

90% penduduk Papua Barat bernanti 1969 sebagai suatu ta-
hun perdjandjian dimana bangsa Papua sempat putusan ke-
mana mereka pergi.-Djuga sama pemerintah Belanda agar
pemerintah djangan ragu2 mengambil sesuatu keputusan jg
sebenarnja bukan kemauan rakjat Papua Barat.-Rakajt Pa-
pua Barat masih mengharap Belanda tolong mereka setjara
Politiek International hingga 1969.-

Saudara Jouwe dan Kaimepo serta kawan2 lain diluar nege-
ri saja mau tetap berdiri dengan kawan2 lain disini Pa-
pua Barat dan penduduk 90% dibelakang kita dan kami ber-
harap saudara2 diluar negeri bersatu memperdjuaugkan hak
kami jang mau dihilangkan oleh boneka2 Indonesia ini.-
Sampai disini dahulu akan disambung.-

Hormat dan tabik saja bahkan
selamat tahun baru untuk kamu
semua;

Noot:Djangan umumkan nama saja
dan rahasiakan saudara2.

-Nicolaas.M.C.Tanggahma.-

Nicolaas M.C. TANGGAHMA
Afgevaardigde van de landstreek Fak-Fak
naar de Nieuw-Guinea Raad.

Biak, 16 januari 1963.

Vrije Oh. Staatssecretaris
Deze brief van de heer
Tanggahma werd mij overhandigd
door de heer Jouwe
april 25/

No.: 2/Pol/1963

Bijlagen:

Onderwerp: De situatie van het land in
deze tijden korte politieke
beschouwing.

Met veel eerbied!!!

De situatie van het land wordt steeds verwarder doordat
nieuwe voormannen opduiken, die met kracht strijden om dit
gebied te doen inlijven bij de Republiek Indonesië.

De initiatiefnemers van deze activiteiten zijn E.J. Bonay,
H.I. Bauw, L. Rumkorem, Lukas Jouwe, H. Wajoi, Silas Tokoro en
soortgelijken. Nadat in het afgelopen jaar hun pogingen te
New York om de UNTEA-bestuursperiode te doen bekorten, waren
mislukt, keerden zij terug en trachtten zij een proclamatie van
inlijving uit te vaardigen.

De activiteit t.a.v. deze proclamatie tot inlijving werd op
mijn aandrang door Wajoi bestreden, waarna zij anti-Nederlandse
en op onvoorwaardelijke verbondenheid ~~verbondenheid~~ met de
Republiek gerichte demonstraties gingen houden. Gisteren, op
15 januari 1963, had een demonstratie te Biak plaats, zo ook
in andere plaatsen over het gehele land. Zij zullen beslist
geen tegendemonstraties ontmoeten, daar de Indonesische
militairen op zeer wrede wijze tegen de kampongbewoners optreden.

Op 1 december 1962 werd er een demonstratie van onze zijde
te Hollandia gehouden, op 14 december 1962 had er een schiet-
partij plaats tussen politie en Indonesische militairen te
Sorong, waarbij er aan onze kant een slachtoffer viel; Merauke
bleef hierbij niet ten achter. Op 1 januari 1963 werden vele
inwoners van Sentani door Indonesische militairen zodanig ge-
slagen, dat verscheidenen van hen in het ziekenhuis moesten
worden opgenomen en tot op heden duren de vechtpartijen tussen
inwoners van Hollandia en militairen voort. Vele inwoners van
Hollandia zijn gevlucht naar het Australische gedeelte van
Nieuw-Guinea. De OSIBA en de Kweekschool staan leeg, (de leer-
lingen) zijn gevlucht naar het oostelijk deel van ons land.
Ondanks het feit, dat zij zich zo hevig inspinnen blijft de be-
volking op onze hand. Vele mensen kiezen thans uit angst partij
voor Indonesië. Deze ingezetenen zijn niet uit overtuiging pro-
Indonesisch, doch zij worden daartoe gedwongen door lieden, die
thans door Indonesië als werktuigen worden gebruikt. Zij worden
~~gepaaid~~ gepaaid met (benoeming tot) Gouverneur, met vrouwen
en anderszins. Dr. Subandrio, Minister van Buitenlandse Zaken,
tevens le Minister belast met de zaken van West-Irian, verklaart
aan elke delegatie die in Djakarta komt, dat "Wanneer het volk
van West-Irian thans niet ronduit verklaart, dat zij tot de
Republiek Indonesië wil behoren, de regering van Indonesië
West-Irian niet tot ontwikkeling wil brengen. Als daarentegen de
bewoners duidelijk verklaren, dat wij één volk, één land en één
staat zijn, zal de ontwikkeling gemakkelijk verlopen."

Er

Er zijn dus ook velen onder ons, die strijden voor Indonesië, die niet voor 100% voor aansluiting bij Indonesië zijn, maar die zich in een dwangpositie bevinden.

Vorige week was ik in Djakarta, zoals bekend als hoofd van een daarheen afgevaardigde delegatie, bestaande uit 10 personen uit Hollandia. In verband met het feit, dat ik, Gebse en Poana een afwijkend standpunt innamen, moesten wij drieën in Djakarta blijven en vertrokken de overige 7 via Nederland naar New York.

Er zijn ook vele Indonesiërs, die achter ons staan en onze strijd volledig steunen. Zij blijven achter ons staan als wij (ons standpunt) voor de regering van de Republiek Indonesië uiteenzetten. Broeder Silas Papare bevindt zich thans in de gevangenis in Djakarta en andere Papua's, die zich in Indonesië bevinden, krijgen thans geen toestemming tot binnenkomst in ons land.

Omstreeks maart 1963 ben ik in Japan; de reis daarheen zal ik via Djakarta maken. Ik beraad er mij nog over of ik er al dan niet uit zal gaan en of ik in staat zal zijn het vol te houden; als mij dit onmogelijk wordt, ga ik er ook uit. Jullie moeten daar een delegatie naar New York vormen om de activiteiten van de Indonesische marionetten in het licht te stellen en aan de wereld duidelijk te maken, dat het hier een streven van Indonesië zelf betreft en niet van het volk van West Papua. 90% van de ingezetenen van West Papua wachten op 1969 als het bij overeenkomst vastgelegde jaar, waarop het Papua volk de gelegenheid zal worden geboden te beslissen welke weg het zal gaan. Zo ook mag de Nederlandse Regering geen overijde beslissing nemen, welke in feite niet in overeenstemming is met de wil van het volk van West Papua. Het volk van West Papua koestert nog steeds de hoop, dat Nederland het tot 1969 met internationale politieke middelen zal helpen.

Broeder Jouwe en Kaisiepo en de andere vrienden, die zich buitenslands bevinden, ik wil staande blijven met de andere vrienden hier in West Papua en 90% van de ingezetenen, die achter ons staan; wij hopen, dat de broeders, die zich buitenslands bevinden eensgezind zullen strijden voor ons recht, dat die Indonesische marionetten te niet willen doen.

Tot zover dan en ik schrijf jullie nader.

Met hoogachting en groeten zomede gelukkig Nieuwjaar voor jullie allen,

Nicolaas M.C. Tanggahma.

Noot: Maak mijn naam niet bekend en houdt(de namen van) de broeders geheim.